

אלמנת רבי שלום שרעבי — תעודות חדשות

לזכרו של ד"ר ו"ד ליפמן

המקובל ר' שלום בן יצחק שרעבי מזרחי (הרש"ש) נולד בשנת ת"פ בערך. עלה בצעירותו מתימן לירושלים דרך דמשק. התפרסם כמקובל מופלא אשר קבלת האר"י ידועה לו על בורייה. לא בכדי שמוהו, בשנת תקי"א ראש לשיבת המקובלים 'בית-אל'. ראשון היה גם לחותמים על שטר ההתקשרות של שנים עשר החכמים, שעשו ברית לשותפות וחיי הרוח בשנים תקי"א, תקי"ד ותקי"ח. מעטים הפרטים הביוגראפיים עליו ועל משפחתו.¹ נזכר כי נשא לאשה בת למשפחה ספרדית. אשתו חנה המכונה 'די מזרחי' ילדה לו בן בשם חזקיה-יצחק ובת בשם רבקה.² חנה נפטרה בכ"ד בניסן תקל"א.³

אוצר החכמה

1 נוסף לערכים על הרש"ש באנציקלופדיה העברית ויודאיקה באנגלית שכתבם י' רצהבי, מצויים ביוגרפיות ופרטים בספרים הדנים בחכמי ארץ-ישראל: א' בן ישראל, המקבל הרב שלום מזרחי שרעבי, לוח ארץ ישראל, יט (תרעד) עמ' 69—84; א"ל פרומקין, תולדות חכמי ירושלים, ח"ג, ירושלים תרפ"ט, עמ' 116—119; א' בן ציון, שר שלום שרעבי, ירושלים תר"צ; א' אלגזאף, תולדות הרב שלום שרעבי, בתוך: שרידי תימן, ירושלים תרצ"ג, עמ' ה; מ"ד גאון, יהודי המזרח בארץ ישראל, ח"ב, ירושלים תרצ"ח, עמ' 684—686; מ' בניהו, רבי חיים יוסף דוד אולא, ב, ירושלים תשי"ט, עמ' שמא—שמב; צ' מושקוביץ, חיי הרש"ש א. חייו ופעלו... רבי שלום מזרחי שרעבי ידיע שרעבי והחברייא קדישא בחבורת 'בית אל'... ב. דרכי שלום — מנהגי הרש"ש והחברייא קדישא, ירושלים תשכ"ט; י"ש גפנר, אור השמש — תולדות חייו ופעולותיו של רב שלום שרעבי, ירושלים תש"ל; א' סורסקי, אורות ממזרח, בני ברק, תשל"ד, דפים לא—נ; ש' וייס, חכמי הספרדים בארץ ישראל, ירושלים תשל"ו, עמ' 117—147; א' חייבי, ענק הרוח — השר רבי שלום שרעבי (הרש"ש) זצ"ל, תולדותיו, תורתו, סיפורים ואגדות, ירושלים תשמ"ז; נוסח שטר ההתקשרות פורסם לראשונה ע"י י' פרלוב, ארז בלבנון, וילנה תרנ"ט, עמ' 50—51; ש"ח קוק, על אגודת מקובלי ירושלים (ידיעות ביבליוגרפיות) קרית ספר כד (תש"ז), עמ' 84—85; פרומקין, תוח"י, ח"ג, עמ' 47—54; גפנר, עמ' מ—נא; י' בן צבי, ארץ-ישראל ויישובה בימי השלטון העותמאני, ירושלים תשט"ו, עמ' 270—271.

2 ולא כדברי כמה מכותבי תולדותיו שסברו שהיו לו שני בנים, חזקיה ויצחק (א' בן ציון הג"ל, עמ' לב; ש' רוזאניס, קורות היהודים בתורקיה וארצות הקדם, ח"ה, סופיא תרצ"ז—ח, עמ' 265); הבן חזקיה יצחק נפטר בשנת תקס"ח (גפנר, עמ' עב); לר' חזקיה-יצחק היה בן בשם אברהם שלום, שנולד בשנת תקל"ה, והוא מחבר הספר דברי שלום, על כתבי האר"י, ירושלים תר"ג, חתום על תעודה משנת תקפ"ה, ונפטר בכ"ה בכסליו תקפ"ז: מ' בניהו, צרור תעודות על ירושלים במאות הי"ח והי"ט, ירושלים — רבעון לחקר ירושלים ותולדותיה, א (תש"ח, עמ' פה). וראה גם א' חיים, מקורות ותעודות לתולדות העדה הספרדית בירושלים העותמאנית, שבט ועם, סדרה שנית, ב (ז) ניסן תשל"ג, עמ' 168.

3 קבורה בחלקת הרבנים בשורה אחת עם הרש"ש. נוסח מצבתה גפנר, עמ' נח.

1234567 ת"ח

אליעזר בשן

פרטים נוספים על חיי המשפחה מצויים בתעודות בארכיון הממלכתי הבריטי שטרם פורסמו. מהן מתברר שלאחר פטירתה של חנה נשא הרש"ש לאשה אלמנה בשם שרה בת משה דוד גאליקו.⁴ בעלה הראשון היה החכם אברהם אבן עזרא מירושלים, שנפטר בט"ו מנחם אב תקל"ב.⁵ מתי נישאה לרש"ש לא ידוע. ר' שלום שרעבי נפטר ב' בשבט תקל"ז.⁶ לאחר פטירת הרש"ש ירדה שרה לקושטא. במוכירות של השגרירות הבריטית בקושטא נמצאות תעודות הנוגעות לירושתו של בעלה הראשון וזו של הרש"ש. פרטי הדברים הם כדלקמן:

אביה של שרה גאליקו הוריש לה 500 ל"ש שהופקדו בבנק בלונדון, ונקנו בהן מניות של הבנק הממלכתי של בריטניה. הידיעה הראשונה על כך היא מינואר 1758 (תק"ח). לאחר עשרים ושלוש שנים וחצי (28 ביוני 1781) התיצבה בקנצלריה של השגרירות הבריטית בקושטא כדי לקבל את כספי הקרן והרווחים, שהגיעו ל-1500 ל"ש, ושבמשך חמש שנים לא קיבלה אותם. דומה שבני משפחה של הרש"ש יצאו עוררים על זכותה לכסף זה. היא באה, איפוא, להסדיר את הפרוצידורה המשפטית להבטחת זכויותיה ולהשגת הכסף. זכותה הבלעדית על הכסף אושר על-ידי נוטריון ציבורי בלונדון בשם בנימין בונט ב-31 בינואר 1758, והוא גם העיד כי בדק בלשכת המניות של בנק בריטניה ונמסר לו כי לזכותה 1500 ל"ש במניות של קרן ההון של הבנק הנ"ל. האלמנה הצהירה בשבועה שהסכום הנ"ל שייך רק לה ומעולם לא מסרה אותו בתור נדוניה לאף אחד משני בעליה ולא לאדם אחר, ושלבעלים הנ"ל לא היתה רשות ליהנות מהקרן ולא מהריבית. העדים החתומים על הצהרתה הם שני סוחרים אנגלים בשם ברבאוד והנרי מאלטאס, הידועים בתור אנשים שעמדו בקשרי מסחר עם יהודים בקושטא, כפי שעולה ממסמכי חברה הלבאנט. הצהרתה מאושרת בידי הקנצלר ב' פיזאג'י ובידי השגריר הבריטי רוברט אינסלי (שירת בשנים 1775–1794).

לחיזוק הצהרתה צירפה הצהרה של שלושה חברי בית הדין בירושלים ר' יום טוב אלגאזי,⁷ ר' מנצור מרזוק,⁸ ור' יעקב חזן. הם אישרו (במיסמך מתורגם מעברית לאיטלקית) בכ"ח בכסליו תקמ"א (26 בינואר 1781) כי הכסף הנמצא בלונדון שייך רק לאלמנה, ולא

4 בתעודות באנגלית ובאיטלקית כתוב Gallichi. המקובל ר' רפאל אשר גאליקו היה מחבריו של הרש"ש. הוא חתום עם רבני ירושלים בר"ח מרחשון תק"ח על תעודה בעניין ישיבת דמשק אליעזר: א' חיים, שם, עמ' 167.

5 בין חכמי ירושלים בתקופה זו לא מצאתי שם זה. אולי הכוונה לדיין באיזמיר שכתב הקדמה לספר דרושו של ר' יעקב שאול, קול יעקב, איזמיר תק"כ. ואכן עלה לאחר מכן לארץ-ישראל. זו הצעתו של ד"ר אברהם בן יעקב, ותודתי נתונה לו על כך.

6 נוסח מצבתו: חלקת מחוקק, מחברת ג, דף לט, א; א' בן-ישראל, עמ' 76; גאון, עמ' 686; צילום מצבתו: גפנר עמ' סא. פרומקין, ח"ג, עמ' 119 טעה בכותבו שנפטר בתקמ"ב, וכן רוזאניס ח"ה, עמ' 265.

7 ר' יום טוב בן ישראל אלגאזי, (תפ"ז–תקס"ב) מחכמי ירושלים הנודעים ביותר, מחבר הספר הלכות יום טוב, הלכות בכורות וחלה לרמב"ן, עם פירוש, ליוורנו תקנ"ד; ועוד. יצא בשליחות ארץ-ישראל יחד עם ר' יעקב חזן. עיין א' יערי, שלוחי ארץ ישראל, ירושלים תשי"א, במפתח.

8 ר' מנצור מרזוק. תלמיד של הרב ישראל מאיר מורחי, חיבר כמה ספרים ובכללם קרבן אליעזר, על מס' עבודה זרה, שאלוניקי תקל"ז; עיין פרומקין, תוח"י, ח"ג, עמ' 90, 101–102, 110; יערי, שלוחי-ארץ ישראל, במפתח; א' בן יעקב, ירושלים בין החומות, ירושלים תשל"ז, עמ' 148, 360, 364–365; הוא נפטר בג' בסיון תקמ"ט.

ניתן בתור נדוניה ולא נרשם בכתובה, ובעלה הרב שלום מזרחי לא היה רשאי ליהנות מהכסף, ולפי הדין לא היה רשאי לתת במתנה ולא בתור גמ"ח, וכן לא היו רשאים לעשות זאת בניו. הם מצהירים שהרב הנ"ל לא נתן מעולם שום מתנה, לא בחייו ולא לפני פטירתו בהסכמתה או בלעדיה. ידוע להם כי היא התפרנסה מהכסף הנ"ל, ששייך רק לה.

לאחר כשישה חודשים (ד' תמוז תקמ"א / 28 ביוני 1781) אישר ר' רפאל יצחק ירושלמי⁹ מחכמי קושטא, שההצהרה הנ"ל היא העתק נאמן של המקור שעליו חתמו חכמי ירושלים, ושהתימותיהם מוכרות לו היטב, וההצהרה היא, איפוא, אמינה. באותו יום אישרו שני סוחרים יהודים מוכרים בקושטא קונורטו יום טוב אנג'יל¹⁰ ויעקב טולידו¹¹ כי התרגום נאמן למקור העברי. הם חתמו באותיות עבריות.⁹

שרה מינתה כמיופה כוחה ליצג את האינטרסים שלה בלונדון את הסוחר היהודי האמיד רפאל פראנקו.¹² היא יפתה כוחו (28 ביוני 1781) לנקוט בכל האמצעים הדרושים כדי להבטיח את כספה וזכויותיה.

בין התעודות הקשורות לפרשה זו מצויה אחת, שהארכיבישוף מקנטרבורי פרדריק קורנווליס (שירת בשנים 1768—1783) שלח לשגריר הבריטי בקושטא ב 14 בספטמבר 1781, ובה נאמר, כי היות ושרה מזרחי שרעבי אינה יכולה להופיע בלונדון מפאת ההוצאות הרבות הכרוכות בנסיעה זו, הרי נציגו פטר קאלוורט, דוקטור למשפטים מיפה את כוחו של השגריר, שבפניו תישבע שרה על אמיתות האינונטאר — נכסי דניידי ומטלטלין שהשאיר אחריו אברהם אבן עזרא מירושלים, שנפטר ללא צוואה. האינוונטאר יירשם גם בספרי בית המשפט בלונדון.

שלושה ימים לאחר מכן, נשלח בשם הארכיבישוף הנ"ל נוסח שבועה שעליה להישבע, לחתום ולשלוח לבית המשפט בלונדון. כשלושה חודשים לאחר מכן (17 בדצמבר 1781) הופיעה שרה בקנצלריה של השגרירות הבריטית בקושטא והצהירה בשבועה, כי היא האלמנה החוקית של אברהם אבן עזרא, ולפי מיטב ידיעתה הוא נפטר ולא השאיר צוואה, וכי היא מתחייבת לטפל בנכסיו כיאות, תשלם את חובותיו עד סכום הירושה והיא תכין

9 היה הרב הכולל בקושטא. ראה עליו יערי, שלוחי ארץ-ישראל, עמ' 452, 516, 550, 575.

10 יום טוב אנג'יל שימש מיזפה כוח של סוחרים יהודים בקושטא, וסרסור בשרות סוחרים אנגלים. נזכר בתעודות של חברת הליבאנט כבעל בראת (כנראה 'תורגמן של כבוד') ב' 8, 21, 28 במאוס וב' 22 בספטמבר 1786 : SP 105 / 188, pp. 343—4, 350, 355—6, 390.

11 בעל הפירמה "טולידו ובנו, עמד בקשרי מסחר עם אנגלים, וקנה מהם אריגים. נזכר בתעודות הג"ל ב 1 ביולי 1784, 24 במאָרס 1786, 25 בפברואר 1788 : SP 105 / 188, pp. 195—6, 354

12 רפאל בן יעקב פראנקו, מיחידי קהל הספרדים בלונדון, סחר עם אמריקה, הודו ועוד. נשא לאשה את לאה בת משה לופו פירירה בד' בניסן תקכ"א : L.D. Barnett, *Bevis Marks Records*, Part II, *Abstracts of Ketubot or Marriage Contracts of the Congregation from the Earliest Times Until 1837*, Oxford 1949, p. 96, No. 904. נזכר ברשימת יחידי הקהל ב 1764 : M. Gaster, *History of the Ancient Synagogue of the Spanish and Portugues Jews*, London 1901, p. 148 ; J.M. Shafetesley, *Jews in English Regular Free-masonry, 1717—1860*, *TJHSE XXV* (1977), p. 178. ב 1769 נבחר ל'מעמד' : A.M. Hyamson, *The Sephardim of England — A History of the Spanish and Portuguese Jewish Community 1492—1951*, London 1951, p. 435. על פעילותו הכלכלית בשנות השבעים של המאה הי"ח : G. Yogev, *Diamonds and Coral — Anglo Dutch Jews and Eighteenth Century Trade*, Leicester University Press 1978, pp. 42, 169—174.

אינונטאר של כל נכסיו וכספו הידועים לה, המצויים בידה ובידי אחרים בעבר ובעתיד. וכי היא תגיש רשימה זו לבית המשפט בלונדון עד מארס 1782. על אמיתות ההצהרה חתמו בתור עדים וערבים הרופא שמואל טרויס¹⁸ ויעקב טולידו, הסוחר שכבר הוזכר לעיל. נוסף להם אישרו הקנצלר והשגריר כי ביום הנ"ל הופיעה שרה בפניהם בנוכחות הערבים ונשבעה על ההצהרה, שנוסחה בהתאם לחוק, וכן הם מאשרים הופעתם של שני הערבים היהודים הנ"ל בעלי מעמד מכובד ואמין שהפקידו שתי ערבויות, כל אחת בשיעור אלפיים ל"ש.

יומיים לאחר מכן כתבה שרה יפוי-כוח נוסף לרפאל פראנקו בלונדון, שיטפל בכספה שעתה הגיע ל 1788 ל"ש, כולל הקרן והפירות, והוא רשאי לקבל בשמה חלק מהסכום הנ"ל לטובתה ולמסור לה את הרווחים השנתיים מהסכום שישאר בבנק. הוא מיופה כוח ליצגה בכל ערכאה משפטית כפי שיחשוב לנכון, להגן על האינטרסים שלה, כאילו היא עצמה היתה פועלת. הוא גם רשאי למנות מיופה כוח במקומו ולהחליפו בהתאם לצורך ולאנטרסים שלה.

בהופיעה שוב בשגרירות ב-21 בדצמבר אותה שנה, היא מסרה בכתב מאזן הוצאות והכנסות מרכושם של החכם אברהם אבן עזרא ושל ר' שלום מזרחי שרעבי, לפי הפירוט דלהלן:

אברהם אבן עזרא

הוצאות	הכנסות
תשלום במזומן לרכישת חלקת קבר	ספרים עבריים 500
והוצאות נוספות בגין טכס הקבורה,	ריהוט של הבית 300
לפי מנהג ירושלים 900 פיאסטרים	ביגוד שהיה שייך לנפטר 200
חובות שונים ששולמו 500	שמלות שנרכשו על ידו לאשתו 300
למאזן 900	מזומנים 1000
<hr/>	<hr/>
2300	2300

שלום מזרחי שרעבי

הוצאות	הכנסות
רכישה של חלקת קבר, והוצאות	ספרים עבריים 300
נוספות בגין טכס הקבורה, לפי	ריהוט של הבית 258
מנהג ירושלים 340 פיאסטרים	ביגוד של גבר 180
מתנות לחכמים במשך	שמלות לאשה 295
השנה שקדמה לפטירתו 200	גרעון שכוסה ע"י אלמנתו 207
חובות שונים ששולמו	
מחשבונו 700	
<hr/>	<hr/>
1240	1240 ¹²

13 בחיבורים על הרופאים היהודים בתורכיה, וביניהם אלה שפעלו במאה ה"ח, לא מצאנו שם זה: A. Galante, *Medicins Juifs au service de la Turquie*, Istanbul 1938 שם המשפחה טרויס מצוי בין יהודי איטליה ומבניה היגרו לירושלים ולמזרח התיכון.

מה ניתן ללמוד מטבלה זו? ר' אברהם אבן עזרא היה אמיד יותר מהרש"ש. הדבר ניכר
הן בצד ההוצאות והן ברכוש. הפער בולט ברכישת מקום הקבר וההוצאות הקשורות
לקבורה — שהן פי שלוש כמעט אצל אברהם אבן עזרא.¹⁴ ברכוש שנשאר, 500 פ. ספריו
של אברהם לעומת 300 של הרש"ש. האחרון השאיר גרעון של 207 פ. שאשתו כיסתה,
ואילו אברהם השאיר 1000 פ. מזומנים.

למרות עניותו, היה הרש"ש נדיב יותר כלפי חכמים, כפי שמתבטא ב 200 פ. שחילק
לחכמים. סעיף כזה אינו מופיע כלל אצל אברהם אבן עזרא.

ביגתים נפטר רפאל פראנקו בא כוחה בלונדון. האלמנה יפתה את כוחם של שני סוחרים
נוכרים בלונדון, ויליאם הנרי וג'יימס האנסון. יפוי-הכוח כלל את כל הפרטים שנכתבו
בעבר, פרט למשפט אחד והוא: 'להמשיך ולקבל ולמסור לי רווחים שנתיים על הקרן
שבבנק'. לא ברור אם הדבר מגמתי או מקרי. לשם כך התייצבה שוב בקנצלריה של
השגרירות ב 9 בינואר 1782, והצהירה על זכויותיה לגבי כספי הירושה מאביה, שעתה
ערכם 1788 ל"ש ומושקעים במניות בבנק, וכי חווה הנישואין לא ביטל את זכויותיה,
אף לא ניתן הכסף במתנה או בדרך אחרת לבעלים שלה ולכל אדם אחר.

התעודה האחרונה בנושא זה היא מ 18 בינואר 1782. באותו יום תורה שרה והתייצבה
שוב בפני הקנצלר וחתמה על יפוי-הכוח הנ"ל לשני האנגלים בלונדון שאמורים ליצגה.
הם רשאים לתבוע תמורת טירתם 788 ל"ש ותשעה שילינגים מתוך 1788,9 ל"ש העומדים
לזכותה, וכן את הרווחים מהקרן. כמו כן הם רשאים לתבוע מיורשי רפאל פראנקו או מן
הממונים על ירושתו את כל הפרטים והניירות שהעבירה אליו. שרה מבטלת את יפוי-
הכוח שנתנה לרפאל פראנקו או לאדם אחר בעבר, ומעתה רק הם יהיו נציגיה.

תעודות אלו נותנות, איפוא, ידיעות על חיי המשפחה של הרש"ש, שנשא אשה לאחר
פטירת אשתו הראשונה. כדי להבטיח את ערך הכסף, בתנאי האינפלציה של המטבעות
העות/מאניים, היו יהודים שהפקידו כספם בבנקים באירופה במטבעות יציבות. כך גם
נהג אביה של שרה, במטרה שהיא תירש סכום שיבטיח את עתידה באלמנותה. מהנתונים
המפורטים על הרכוש של שני האישים וערכם, ניתן ללמוד כמה פרטים על מחיריהם של
חפצי בית. מחיר ריהוט של משפחה זהה לזה של שמלות אשה — כ 300 פיאסטרים. זה
גם הסכום בערך הדרוש להחזקת משפחה לשנה בארץ ישראל.¹⁵ ולבסוף, פן נוסף על
הקשר בין יהודי קושטא לאחיהם בלונדון.

14 'מנהג ע"ק הוא שהאלמנה קוברת את בעלה מנכסי המת אפילו אין בנכסים שיעור כתובה':
תקנות ירושלים, ירושלים תרמ"ג, דף פג, סי' יד; שם דף לב, סי' ט' נאמר כי דמי קבורה
בירושלים הם שלשים גרושים.

15 על המטבעות, שכר עובדים, הוצאות הקיום הממוצעות למשפחה בתקופה זו ראה: א' בשן,
בתוך: ספר זכרון להרב יצחק נסים, בעריכת מאיר בניהו, ספר חמישי, ירושלים תשמ"ה, עמ'
רצד—רצו, הערות 15—21.

תרגום התעודות מאיטלקית*

SP 105—187 (n. p.)

[א]

ביום הזה, העשרים ושמיני ביוני שנת אלף שבע מאות שמונים ואחת, התיצבה בגפה בקנצלריה הבריטית הזאת, לפני, ברטולומיאו פיזאני הקנצלר, שרה גאליצי מזורחי, לשעבר אבן עזרא מירושלים, ועתה בקושטא, אלמנתו של הרב אברהם אבן עזרא המנוח, ואחר כך של הרב שלום מזורחי שרעבי המנוח, בעלה השני שנפטר בירושלים ביום י בשבט תקל"ז ליצירה. היא הצהירה בשבועה גמורה, שברשותה בבנק של לונדון, 1500 ל"ש, דהיינו אלף וחמש מאות לירות בבנק, שעברו אליה בכוה הזכות החוקית של ירושה מאביה משה דוד גאליצי, זה עשרים וארבע שנים, כפי שמופיע במסמך חתום בלונדון ע"י בנימין בונה, נוטריון ציבורי, בתאריך 31 בינואר 1758, שהוצג במקור בפני הקנצלר החתום מטה, וגם העתק נאמן יימסר עם המיסמך הזה ללונדון.

שרה גאליצי מזורחי, לשעבר אבן עזרא מצהירה בשבועה גמורה שהסכום הנ"ל אלף וחמש מאות הלירות הבנקאיות, היו שייכות ושייכות עתה לה. ומעולם לא העבירתי בתור נדוניה, מתנה או בצורה אחרת לאף אחד מבעליה, או לאדם אחר, ושלבועלים הנ"ל לא ניתנה את פעם רשות ליהנות מהסכום לא מהקרן הנ"ל ולא מהריבית בשום אופן. הדבר הזה הוכח ע"י מסמך הצהרתי של שלושה רבנים מירושלים בתאריך כח בכסליו שנת תקמ"א, שהעתק ממנו ותרגומו יימסרו אחרי אישור משפטי מחייב ללונדון רצוף למסמך הזה.

באמונה חתמה על המסמך הזה בידה, ביום ובשנה הנ"ל.

על החתום לוסטרה אוסיאה שרה
גאליאצי ומזורחי

ג'ימס באראבאוד
הנרי מאלטאס
עדים

אני החתום מטה, הקנצלר, מאמת שההצהרה הקודמת נעשתה ונחתמה והובעה בפני, והעדים חתומים לעיל ביום ובשנה שנוכרו באותה הצהרה.

באמונה בזה אני חותם בידי בקושטא ביום 28 ביוני 1781

על החתום ב' פיזאני קנצלר

אנו סיר רוברט אינסלי, אביר, מאשר ב-28 ביוני 1781

מקום החותמת
העתק נכון
חתום ר' אינסלי
ב' פיזאני קנצלר

[ב]

במסמך הזה של יפוי כוח, להוי ידוע לכל, כי אני החתומת מטה, שרה גאליאצי מזורחי, לשעבר אבן עזרא מירושלים, עתה גרה בעיר הזאת קושטא, אלמנתו של הרב אברהם אבן עזרא, ואחר כך של הרב שלום מזורחי שרעבי בעלי השני, שנפטר בעשירי בשבט תקל"ז

* תירגם ד"ר ראובן ראוינה ותודתי נתונה לו על כך.

[קנו]

ליצירה מינית, בחרתי, קבעתי ופיתי כוחו, ובוזו אני ממנה, בחרתי, קובעת ומיפה כוחו בתור נציגי החוקי והאמיתי, בתור תובע, סוכן, וכל תפקיד אחר את רפאל פראנקו מלונדון, על מנת שיתבע, ידרוש, יחזיר ויקבל בשמי ובמקומי, מטעמי ולטובתי מהבנק של העיר הנ"ל לונדון סך 500 ל"ש דהיינו חמש מאות לירות של הבנק. חלק של הקרן העומד לרשותי באותו הבנק, על שם שרה גאליצי אבן עזרא מאז ימי בעלי הראשון. כפי שמופיע בהעתק המאושר המצורף בזה, של מסמך חתום בלונדון ע"י בנימין בונה, נוטריון ציבורי, בתאריך 31 בינואר 1758. הוא רשאי לשאל, לדרוש, להחזיר, ולקבל מהבנק את הרווחים של הקרן הנ"ל בסך אלף חמש מאות לירות, שהצטברו בבנק עד עתה במשך חמש השנים, ושלא נמסרו לי. וכן רשאי הוא להמשיך ולקבל ולמסור לי את הרווחים השנתיים של הסכום שנשאר בבנק. ואני נותנת יפוי-כוח מלא למיופה כוחי הנ"ל רפאל פראנקו, כדי להופיע בפני כל בית משפט, ושופט שייחשב כמתאים, על מנת לייצג אותי ולהגן על עניינינו, וכן לכתוב את המסמכים והכתבים הדרושים, ובכלל לנקוט בכל האמצעים הדרושים ומוצדקים ביעילות, כפי שאני יכולה או הייתי יכולה לעשות, לו הייתי נוכחת בגפי. הוא רשאי להתחלף עם מיופה כוח או מיופי כוח במקומו, או להפסיק פעילותם כרצונו, ובהבטחה לשמור על האינטרסים שלי. כל מה שנקבע ביפוי-כוח זה מאושר ובעל תוקף, והכל ייעשה בדרך חוקית, ע"י מיופה כוחי רפאל פראנקו. באמונה חתמתי ושמתי שמי בתחתית המכתב הזה בידי, בקושטא, ב 28 ביוני 1781.

חתום לוסטרה אוסיאה סאבה
גאליצי ומזרחי

ג'ימס בארבאד
הנרי מאלטאס
עדים

בעדות על האמת
חתום ב' פיזאני קנצלר

אנו סיר רוברט אינסלי אביר, מאשר ב 28 ביוני 1781
(מקום החותמת)

העתק נכון ב' פיזאני קנצלר

[ג]

אני בנימין בונה, נוטריון מלכותי וציבורי בלונדון, מאושר כדין ע"י המלכות, מאשר ומצהיר לכל הנוגעים בדבר, שהיום הלכתי בגפי ללשכה של העברת המניות לקרן ההון של הבנק של אנגליה, בעיר הנ"ל. שם בעקבות בקשתי מפקיד הלשכה הנ"ל, הגיש והציג לי ספר גדול ובו הדוחות של הקרן הנ"ל, מסומן באות 2. שם בעמוד 46 מצאתי את החשבון של מרת שרה גאליצי אבן עזרא, אשתו של אברהם אבן עזרא, תושבת ירושלים. שלזכותה אלף חמש מאות לירות במניות בקרן ההון של בנק אנגליה הנ"ל. אני מאשר את הדברים הנ"ל כנאמנים לספר הנ"ל, ממנו העתקתי את המסמך הזה. בזה חתמתי חתימתי הנוטריונית על מנת שיהיה בשימוש ובתוקף כדין, בלונדון 31 בינואר 1758

בעדות על האמת
על החתום בנימין בונה, נוטריון ציבורי
(1758)

[קנו]

אני החתום מטה, הקנצלר, מאמת שהצהרה הקודמת היא העתק המקור שהוצג ע"י הגב' שרה גאליצ'י מזרחי, לפנים אבן עזרא.

באמונה בזה אני חותם בידי בקושטא ב 29 ביוני 1781

על החתום ב' פיזאני קנצלר

אנו סיר רוברט אינסלי, אביר, מאשר ב 29 ביוני 1781

אוצר החכמה

(מקום החותמת) חתום ר' אינסלי
העתק נכון ב' פיזאני קנצלר

[ד]

אישור רבני ירושלים:

אנו החתומים מטה, המרכיבים את בית הדין של העיר הזאת, מאשרים כי מרת שרה אלמנתו של הרב אברהם אבן עזרא המנוח, נישאה לרב שלום מזרחי שרעבי, שנפטר בי בשבט שנת תקל"ו ליצירה. ואנו החתומים מטה מעידים בנאמנות, שסכום כסף הנמצא בבנקים של לונדון, שייך רק למרת האלמנה הנ"ל. הסכום לא ניתן בתור גדוניה, ולא נרשם בתעודת הגדוניה, והרב שלום מזרחי הנ"ל לא היה רשאי ליהנות מהכסף הנ"ל. היא התפרנסה מהרווחים (ריבית) של הכסף הנ"ל השייך לנ"ל. גם לפי דינינו לא היה רשאי לתת את הכסף הזה במתנה, ולא לגמילות חסד וגם לא היו רשאים בניו לעשות כן. במקרה שהבנק הנ"ל ירצה לשמור את הסכום הנ"ל או רווחיו, מתוך חשש או ספק שמא הרב הנ"ל עשוי היה לתת איזו מתנה בהסכמתה של מרת האלמנה הנ"ל, או ללא הסכמתה, לכן אנו מצהירים למען האמת, שהרב הנ"ל לא נתן אף פעם שום מתנה לא בחייו ולא בזמן פטירתו בהסכמתה או בלעדיה. לכן ההון הנ"ל הן הקרן והן הרווחים שייכים לאלמנה הנ"ל, על מנת שתיהנה מהכסף כרצונה. ואנו מאשרים ומצהירים בידינו שזו האמת, בעיר הזאת, ירושלים בכ"ח בכסליו תקמ"א ליצירה.

יום טוב אלגאזי, מנצור מנסיך (צ"ל מרוק), יעקב חזן

אני החתום מטה, רפאל יצחק ירושלמי, רב בעיר קושטא, מאשר שהמכתב הקודם הוא העתק נאמן ומדויק למקור, וששלשה האישים שחתמו תחתיו הינם רבני ירושלים, שחתימותיהם מוכרות היטב, וכי יכולים אנו להאמין באמונה שלימה להצהרותיהם. כעדות על כך, הנני חותם מטה במו ידי בקושטא בד' תמוז תקמ"א.
על החתום רפאל יצחק ירושלמי

אנו החתומים מטה יונטוב אנג'ל ויעקב טולידו, סוחרים יהודים בקושטא מעידים ומצהירים שהמסמך הקודם המסומן באות B הינו תרגום מדויק של המסמך המצורף כאן המסומן באות A בשפה העברית. באמונה אנו חותמים במו ידינו בקושטא ב 28 ביוני 1781

חתום באותיות עבריות קונורטו יונטוב אנג'ל
יעקב טולידו

[ק נ ח]

אני החתום מטה הקנצלר הבריטי מאשר ומעיד באמונה, שקונורטו יונטוב ויעקב טולידו
ששמם חתום על העדות הקודמת בנוכחותי, הם אנשים מהימנים ועדותם מקובלת ונאמנה.
באמונה אני חותם בידי בקושטא ב 28 ביוני 1781

/ על החתום / ב' פיזאני קנצלר

אנו סיר רוברט אינסלי אביר, מאשר ב 28 ביוני 1781

יד/ישימ

/ חתום / ר' אינסלי

(מקום החותמת)

העתק אמיתי ב' פיזאני קנצלר

[ה]

במסמך הזה ... להחזיר ולקבל בשמי ובמקומי, לחשבוני ולטובתי מהבנק של העיר הנ"ל,
חלק מהקרן של אלף שבע מאות שמונים ושמונה לירות של הבנק, העומדות לזכותי באותו
הבנק. וגם כן לשאל, לדרוש, לקבל ולהחזיר מאותו הבנק את הרווחים שעשויים להיות
לזכותי מהקרן הנ"ל של 1788 ליי"ש ... באמונה חתמתי ושמתי חתימתי על כתבים אלה
ב 19 בדצמבר 1781

עדים

חתומים ה' האספריס
ויליאם לוארד

מרת לוסטרה אוסיאה שרה

גאליצי ומזרחי

לשעבר אבן עזרא

מעיד על האמיתות

חתום ב' פיזאני קנצלר

(מקום חותמת) חתום ר' אינסלי

העתק נכון ב' פיזאני קנצלר